**Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την υποβολή αναφορών και τη διαφάνεια των συναλλαγών χρηματοδότησης τίτλων»**

*COM(2014) 40 final — 2014/0017 (COD)*

(2014/C 451/09)

Εισηγητής: **ο κ. ΙΟΖΙΑ**

Στις 25 Φεβρουαρίου 2014 και στις 27 Μαρτίου 2014, και σύμφωνα με το άρθρο 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφάσισαν να ζητήσουν τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα:

*Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την υποβολή αναφορών και τη διαφάνεια των συναλλαγών χρηματοδότησης τίτλων*

COM(2014) 40 τελικό — 2014/0017 (COD).

Το ειδικευμένο τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση» στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 23 Ιουνίου 2014.

Κατά την 500ή σύνοδο ολομέλειάς της, της 9ης και 10ης Ιουλίου 2014 (συνεδρίαση της 9ης Ιουλίου 2014), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 183 ψήφους υπέρ και 3 αποχές, την ακόλουθη γνωμοδότηση:

## 1. **Συμπεράσματα και συστάσεις**

1.1 Η ΕΟΚΕ **επικροτεί** την πρόταση κανονισμού της Επιτροπής η οποία, από κοινού με το σχέδιο κανονισμού σχετικά με τη μεταρρύθμιση του τραπεζικού τομέα με το οποίο συνδέεται στενά, προτίθεται να υλοποιήσει μια σειρά μέτρων για να καταστεί πιο διαφανές και πιο ανθεκτικό το ευρωπαϊκό χρηματοπιστωτικό σύστημα, στο πλαίσιο των συναλλαγών χρηματοδότησης τίτλων (ΣΧΤ).

1.2 Η βελτίωση της συμμετρικής ενημέρωσης της αγοράς, η παρακολούθηση του βαθμού κινδύνου των εκκρεμών συναλλαγών, ο περιορισμός του πεδίου αδιαφανών και μη ρυθμιζόμενων τραπεζικών συναλλαγών είναι πρωτίστως προς όφελος της αγοράς και της οικονομίας εν γένει.

1.3 Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι η φράση «σκιώδεις τράπεζες» είναι παραπλανητική και οδηγεί το ευρύ κοινό σε άσκοπες παρεξηγήσεις. **Σκιώδεις είναι ορισμένες τραπεζικές συναλλαγές** που διενεργούνται από τραπεζικούς και μη τραπεζικούς φορείς, όχι από τις ίδιες τις τράπεζες, αλλά μάλλον από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, δεδομένου ότι οι παράγοντες στη συγκεκριμένη αγορά συχνά δεν είναι τραπεζικής προέλευσης, όπως τα Hedge Fund, τα επενδυτικά ταμεία και οι χρηματοοικονομικές εταιρείες που ειδικεύονται στην αγορά αμοιβαίων κεφαλαίων ή στην αγορά δομημένων και σύνθετων παραγώγων. Οι εν λόγω συντελεστές είναι όλοι γνωστοί, εκείνο που δεν είναι γνωστό είναι ορισμένες από τις μη ρυθμιζόμενες δραστηριότητές τους.

1.4 Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει τη σημασία του εν λόγω κανονισμού ο οποίος δίνει τη δυνατότητα για τη **σαφή ανάδειξη των κινήσεων της αγοράς, των τομέων υπερβολικού κινδύνου** που μπορούν να βοηθήσουν τις εποπτικές αρχές της αγοράς να παρακολουθούν συνεχώς την κατάσταση και να παρεμβαίνουν προληπτικά προκειμένου να μειωθούν οι δραστηριότητες που θεωρούνται συνολικά υπερβολικά επικίνδυνες. Για τους λόγους αυτούς, ο εν λόγω κανονισμός αφενός παρέχει στην αγορά πληροφορίες που δεν είναι διαθέσιμες και αφετέρου προσφέρει στις αρχές ένα επιπλέον εργαλείο ανάλυσης και γνώσης.

1.5 Εξίσου σημαντική είναι **η ρύθμιση της δραστηριότητας της επανενεχυρίασης**, δηλαδή της προσωρινής χρήσης τίτλων που παρέχονται ως ασφάλεια. Η υποχρέωση εξασφάλισης ειδικής συγκατάθεσης από τον επενδυτή που έχει στην κατοχή του τους τίτλους δίνει τη δυνατότητα να αποφευχθεί η ανάληψη κινδύνων που δεν προβλέπονται και δεν καλύπτονται από τη σύμβαση, παρά μόνο σε γενικές γραμμές. Ο κίνδυνος του αντισυμβαλλόμενου μετατρέπεται σε οργανικό στοιχείο αξιολόγησης, με τη δυνατότητα να προλάβει ή τουλάχιστον να περιορίσει σημαντικά την παρουσία συντελεστών που δεν είναι άκρως αξιόπιστοι. Τα μέτρα αυτά λαμβάνονται προς όφελος μιας συνολικής ανθεκτικότητας του συστήματος εν γένει και των οντοτήτων που έχουν ισχυρότερη παρουσία στην αγορά.

1.6 Η ΕΟΚΕ, υπό το πρίσμα όλων των πρωτοβουλιών που έχει αναλάβει η Επιτροπή για να επαναφέρει στην κανονική του λειτουργία το χρηματοπιστωτικό σύστημα της οικονομικής ανάπτυξης και της ευημερίας των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, θεωρεί ότι έχει έλθει η ώρα να δρομολογηθεί στην Ευρώπη ένα ευρύ «**Κοινωνικό σύμφωνο για μια βιώσιμη οικονομία»,** το οποίο θα προβλέπει τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών σε έναν επαναπροσδιορισμό των στόχων και των μέσων. Η καταβαράθρωση της φήμης των τραπεζών, που παρατηρήθηκε μέσα από αμέτρητες δημοσκοπήσεις και έρευνες που εκπονήθηκαν τα τελευταία χρόνια, οφείλει να ωθήσει όλους τους παράγοντες να γυρίσουν οριστικά σελίδα και να έλθουν αντιμέτωποι με την κοινωνία. Τα νοικοκυριά, οι επιχειρήσεις, οι πολίτες, οι εργαζόμενοι, η κοινωνία εν γένει, απαιτούν ένα αποτελεσματικό και αξιόπιστο χρηματοπιστωτικό σύστημα το οποίο να συμβάλλει στην ανάπτυξη και την απασχόληση, με ιδιαίτερη έμφαση στον αντίκτυπο των επενδύσεων στην κοινωνία και το περιβάλλον.

1.7 Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει τις σημαντικές προσπάθειες της Επιτροπής να εκπληρώσει τις υποσχέσεις περί παρουσίασης των 48 νομοθετικών μέτρων που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα εργασίας των νέων κανονιστικών ρυθμίσεων, και ασφαλώς το έργο της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικής Αγοράς υπήρξε εξαιρετικά αξιόλογο από άποψη ποιότητας και ποσότητας, σε ένα πολύ δύσκολο πλαίσιο. Ισορροπία και αποδοτικότητα είναι οι κατευθύνσεις εργασίας που υιοθετήθηκαν. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι αυτός υπήρξε ένας τομέας επιτυχημένων δραστηριοτήτων της Επιτροπής και ασφαλώς το αναγνωρίζει, εκτιμώντας ιδιαίτερα το γεγονός ότι η Επιτροπή αποδέχεται τα σημαντικά «ρυθμιστικά κενά …[την] αναποτελεσματική εποπτεία, [τις] αδιαφανείς αγορές και [τα] υπερβολικά πολύπλοκα προϊόντα».

1.8 Με την έγκριση του κανονισμού, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι υποχωρεί πλέον σε μεγάλο βαθμό ο κίνδυνος κανονιστικού αρμπιτράζ και προτρέπει την Επιτροπή να συνεχίσει να επιδιώκει την επίτευξη του στόχου **να ελαχιστοποιηθούν, και όσον αφορά τους πραγματικά περιθωριακούς τομείς, οι μη ρυθμιζόμενες συναλλαγές** του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού συστήματος.

## 2. **Η πρόταση της Επιτροπής**

2.1 Στόχος της πρότασης είναι η βελτίωση της διαφάνειας στις συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων (ΣΧΤ ([1])), κυρίως με τους εξής τρεις τρόπους:

— την παρακολούθηση των συστημικών κινδύνων που σχετίζονται με τις συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων: στον προτεινόμενο κανονισμό προβλέπεται η καταγραφή όλων των συναλλαγών χρηματοδότησης τίτλων σε μια κεντρική βάση δεδομένων. Αυτό θα επιτρέψει την καλύτερη εποπτεία των σχέσεων που υφίστανται μεταξύ των τραπεζών και των «σκιωδών» τραπεζικών οντοτήτων και φωτίσει ορισμένες πράξεις χρηματοδότησης των τελευταίων·

— τη γνωστοποίηση πληροφοριών στους επενδυτές των οποίων χρησιμοποιούνται τα περιουσιακά στοιχεία σε συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων: σύμφωνα με την πρόταση, οι συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων που πραγματοποιούνται από οργανισμούς επενδύσεων ή από άλλες ισοδύναμες δομές πρέπει να παρουσιάζονται σε λεπτομερείς εκθέσεις. Αυτό θα βελτιώσει τη διαφάνεια έναντι των επενδυτών, οι οποίοι θα μπορούν στη συνέχεια να λαμβάνουν πιο ενημερωμένες επενδυτικές αποφάσεις·

— τη δραστηριότητα επανενεχυρίασης: στον κανονισμό προβλέπεται η βελτίωση της διαφάνειας της επανενεχυρίασης των χρηματοδοτικών μέσων (όσον αφορά κάθε pre-default χρήση, για ίδιους σκοπούς, της εξασφάλισης από τον δικαιούχο της εξασφάλισης) με τον καθορισμό ελάχιστων προϋποθέσεων τις οποίες πρέπει να πληρούν τα ενδιαφερόμενα μέρη, μεταξύ άλλων μιας γραπτής συμφωνίας και της προηγούμενης συγκατάθεσης για την επανενεχυρίαση. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται ότι οι πελάτες ή οι αντισυμβαλλόμενοι θα δώσουν τη συγκατάθεσή τους πριν από την πραγματοποίηση της επανενεχυρίασης. Επιπλέον, θα λάβουν την εν λόγω απόφαση βάσει σαφών πληροφοριών σχετικά με τους κινδύνους που μπορεί να συνεπάγεται η εν λόγω συναλλαγή.

## 3. **Εισαγωγή**

3.1 Παράλληλα με την πρόταση για διαρθρωτική μεταρρύθμιση του τραπεζικού τομέα στην ΕΕ, η Επιτροπή πρότεινε επίσης συμπληρωματικά μέτρα προκειμένου να αυξηθεί η διαφάνεια των συναλλαγών χρηματοδότησης τίτλων (ΣΧΤ) και να αποτραπεί το ενδεχόμενο οι τράπεζες να παρακάμψουν ορισμένους κανόνες μέσω της μεταβίβασης δραστηριοτήτων αυτού του είδους στον σκιώδη τραπεζικό τομέα. Αυτή είναι μία από τις βασικές ανησυχίες της Επιτροπής.

3.2 Οι συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων (ΣΧΤ) περιλαμβάνουν διάφορα είδη συναλλαγών που έχουν παρόμοιες οικονομικές συνέπειες. Οι βασικές συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων είναι ο δανεισμός τίτλων και οι συμφωνίες επαναγοράς.

3.3 Ο δανεισμός τίτλων είναι μια συναλλαγή που εξαρτάται κυρίως από τη ζήτηση της αγοράς για συγκεκριμένους τίτλους και χρησιμοποιείται, για παράδειγμα, με σκοπό τη βραχυπρόθεσμη πώληση ή πληρωμή. Οι συμφωνίες επαναγοράς/επαναπώλησης εξαρτώνται εν γένει από την ανάγκη δανεισμού ή δανειοδότησης με ασφαλή τρόπο. Η πρακτική αυτή συνίσταται στην αγορά/πώληση χρηματοδοτικών μέσων έναντι μετρητών, παρόλο που πραγματοποιείται εκ των προτέρων συμφωνία εκ νέου αγοράς/πώλησης των χρηματοδοτικών μέσων σε προκαθορισμένη τιμή και σε συγκεκριμένη μελλοντική ημερομηνία.

3.4 Οι ΣΧΤ χρησιμοποιούνται από τους διαχειριστές οργανισμών με σκοπό την εξασφάλιση επιπλέον εσόδων ή πρόσθετης χρηματοδότησης. Για παράδειγμα, οι συναλλαγές συμφωνιών επαναγοράς χρησιμοποιούνται συχνά για τη συγκέντρωση χρημάτων με σκοπό νέες επενδύσεις. Ταυτόχρονα, όμως, οι εν λόγω συναλλαγές δημιουργούν νέους κινδύνους, δηλαδή κινδύνους αντισυμβαλλόμενου και ρευστότητας. Γενικά, μόνο ένα μέρος των πρόσθετων κερδών αποδίδεται στον οργανισμό, αλλά ο συνολικός κίνδυνος αντισυμβαλλόμενου βαρύνει τους επενδυτές του οργανισμού. Συνεπώς, η χρήση αυτών των συναλλαγών μπορεί να οδηγήσει σε σημαντική μεταβολή του προφίλ κινδύνου/απόδοσης.

3.5 Είναι σαφής η σχέση ανάμεσα στην πρόταση για τη διαρθρωτική μεταρρύθμιση του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα και στην εν λόγω δέσμη μέτρων. Η πρόθεση της πρότασης της Επιτροπής για τη διαρθρωτική μεταρρύθμιση του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα είναι η απαγόρευση ή η επιβολή περιορισμών σε ορισμένες δραστηριότητες των τραπεζών. Ωστόσο, τα επιθυμητά αποτελέσματα ενδεχομένως να μετριαστούν εάν οι εν λόγω δραστηριότητες μεταφερθούν από τους ρυθμιζόμενους τραπεζικούς ομίλους στον σκιώδη τραπεζικό τομέα, όπου υπάρχουν λιγότερες δυνατότητες ελέγχου από τις εποπτικές αρχές.

([1]) *Συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων*

3.6 Το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΣΧΣ) επεσήμανε ότι μια άτακτη χρεοκοπία των σκιωδών τραπεζικών οντοτήτων μπορεί να οδηγήσει σε συστημικό κίνδυνο, τόσο άμεσα όσο και μέσω της διασύνδεσής τους με το κανονικό τραπεζικό σύστημα.

3.7 Το FSB επεσήμανε επίσης ότι μια υπερβολικά ενισχυμένη ρύθμιση του τραπεζικού τομέα θα μπορούσε να ωθήσει ορισμένες τραπεζικές δραστηριότητες προς ένα σκιώδες τραπεζικό σύστημα ([2]).

4. **Γενικές παρατηρήσεις**

4.1 Η ΕΟΚΕ επικροτεί την πρόταση κανονισμού σχετικά με την υποβολή αναφορών και τη διαφάνεια των συναλλαγών χρηματοδότησης τίτλων, η οποία, μαζί με τον κανονισμό σχετικά με τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις του τραπεζικού τομέα, έχει ως στόχο να αυξήσει την ανθεκτικότητα του τραπεζικού συστήματος, τη διαφάνεια των συναλλαγών και την επίλυση τυχόν κρίσεων χωρίς πρόσθετη επιβάρυνση για τους πολίτες.

4.2 Συνεπώς, η παρούσα γνωμοδότηση συνδέεται στενά με εκείνη που συνέταξε η ΕΟΚΕ σχετικά με τον κανονισμό για τη διαρθρωτική μεταρρύθμιση.

4.3 Η ΕΟΚΕ εκτιμά την παραδοχή εκ μέρους της Επιτροπής της ύπαρξης «σημαντικών ρυθμιστικών κενών, αναποτελεσματικής εποπτείας, αδιαφανών αγορών και υπερβολικά πολύπλοκων προϊόντων» πριν από την εκδήλωση της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Αυτά είναι τα επιχειρήματα που χρησιμοποίησε η ΕΟΚΕ από την έναρξη της χρηματοπιστωτικής κρίσης, ζητώντας τη λήψη επειγόντων μέτρων παρέμβασης. Δυστυχώς, η Επιτροπή δεν άκουσε με τη δέουσα προσοχή τις προειδοποιήσεις και τις συστάσεις που θα μπορούσαν να είχαν αποτρέψει περαιτέρω προβλήματα.

4.4 Η ΕΟΚΕ έχει επίγνωση του γεγονότος ότι οι οικονομικές δυνάμεις, η έντονη πίεση που ασκούν οι ομάδες συμφερόντων και τα τεράστια συμφέροντα που διακυβεύονται προσπάθησαν να αποτρέψουν ή να επιβραδύνουν τη λήψη αναγκαίων και επειγόντων μέτρων κατά την περίοδο μετά την εκδήλωση της κρίσης. Η Επιτροπή, παρά τα ανωτέρω και εκτός ορισμένων μη αποδεκτών επιλογών, εφάρμοσε μια σειρά μέτρων τα οποία ανακοινώθηκαν την επομένη της υποβολής των εκθέσεων της επιτροπής Larosière και της ομάδας υψηλού επιπέδου Liikainen.

4.5 Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει με ικανοποίηση την τήρηση των δεσμεύσεων εκ μέρους του Επιτρόπου Barnier και το συνολικά εξαίρετο έργο ολόκληρης της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικής Αγοράς που είναι υπεύθυνη για τις προτάσεις σχετικά με τη χρηματοπιστωτική ρύθμιση όσον αφορά τη θέσπιση μιας σειράς συνεκτικών και άρρηκτα συνδεδεμένων μεταξύ τους μέτρων, ούτως ώστε να δημιουργηθεί ένα σύνολο νομικών κειμένων αξιοσημείωτης ποιότητας και αδιαμφισβήτητης αποτελεσματικότητας. Το συνολικό αποτέλεσμα των νομοθετικών πρωτοβουλιών θα οδηγήσει σε σταδιακή εξάλειψη των αιτιών που οδήγησαν στις χρηματοπιστωτικές κρίσεις των τελευταίων χρόνων.

4.6 Η ΕΟΚΕ ανέκαθεν υποστήριζε την ανάγκη ύπαρξης ενός χρηματοπιστωτικού συστήματος με εύρυθμη λειτουργία, προσανατολισμένου στη στήριξη της οικονομίας, με ιδιαίτερη έμφαση στις ΜΜΕ, για την ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Ο πιστωτικός κλάδος πρέπει να διαδραματίσει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο ως προς την προσφορά υπηρεσίας στην κοινωνία, αποκαθιστώντας την ιδιότητά του ως κινητήριας δύναμης της πραγματικής οικονομίας, με πλήρη επίγνωση της κοινωνικής ευθύνης που πρέπει να διασφαλίζει.

4.7 Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι επείγει μια σαφής αλλαγή στη σχέση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων με τους πολίτες. Η κάθετη πτώση της εμπιστοσύνης στις τράπεζες και σε άλλες οντότητες πρέπει να σταματήσει, διότι θα μπορούσε να προκαλέσει ανεπανόρθωτη βλάβη στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.

4.8 Η ΕΟΚΕ ευελπιστεί ότι, υπό το πρίσμα των πολυάριθμων απόψεών της σχετικά με τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών, θα αναπτυχθεί στην Ευρώπη ένα «**Κοινωνικό σύμφωνο για τη βιώσιμη οικονομία**» το οποίο θα προβλέπει τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών στον καθορισμό ενός αποτελεσματικού, ανθεκτικού και διαφανούς χρηματοπιστωτικού συστήματος που θα λαμβάνει υπόψη τον περιβαλλοντικό και κοινωνικό αντίκτυπο των ενεργειών του.

4.9 Η ΕΟΚΕ στηρίζει ανεπιφύλακτα τις πρωτοβουλίες της Επιτροπής που αποσκοπούν στην αποφυγή αφενός του κινδύνου κανονιστικού αρμπιτράζ και αφετέρου της μεταβίβασης των δραστηριοτήτων σε έναν τομέα ελάχιστα ρυθμιζόμενο, όπως είναι ο τομέας των «σκιωδών συναλλαγών» όπου παρακάμπτονται οι ολοένα και αυστηρότεροι κανόνες οι οποίοι τελούν υπό έκδοση.

4.10 Στις σχετικές γνωμοδοτήσεις της ([3]), η ΕΟΚΕ έχει εκφράσει σαφώς τη θέση της, σύμφωνα με την οποία επιδιώκει την ελαχιστοποίηση των μη ρυθμιζόμενων τομέων στον χρηματοπιστωτικό κλάδο.

([2]) ΕΕ C 170, της 05.06.2014, σ. 55.
([3]) ΕΕ C 177, της 11.06.2014, σ. 42, ΕΕ C 170, της 05.06.2014, σ. 55 και γνωμοδότηση με θέμα «Διαρθρωτική μεταρρύθμιση των τραπεζών της ΕΕ» (δεν έχει ακόμα υιοθετηθεί).

4.11 Η Επιτροπή, κατά την επεξεργασία της πρότασης κανονισμού, έλαβε υπόψη την ανάγκη να μειωθούν στο ελάχιστο οι πρόσθετες δαπάνες για το χρηματοπιστωτικό σύστημα, εντοπίζοντας την πιθανή λύση σε υποδομές όπως τα αρχεία καταγραφής, καθώς και στις υφιστάμενες διαδικασίες που εξυπηρετούν τη διαφάνεια στις συναλλαγές παράγωγων χρηματιστηριακών προϊόντων που προβλέπονται στον κανονισμό 648/2012. Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με την εν λόγω προσέγγιση η οποία αναδεικνύει το γεγονός ότι η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τους συντελεστές και τους τελικούς πελάτες στους οποίους είναι πιθανόν να μετακυλιστούν οι πρόσθετες δαπάνες που προκύπτουν από τον παρόντα κανονισμό.

4.12 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η χρηματοοικονομική σταθερότητα –η οποία προκύπτει από την ενίσχυση της διαφάνειας των προβλεπόμενων από τον παρόντα κανονισμό δραστηριοτήτων, όπως οι συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων, οι άλλες ισοδύναμες δομές χρηματοδότησης και η επανενεχυρίαση– στην πραγματικότητα θα αυξηθεί, αυξάνοντας έτσι και τη συνολική ανθεκτικότητα του συστήματος και των επιμέρους φορέων. Η συμπερίληψη όλων των αντισυμβαλλόμενων που δραστηριοποιούνται στις χρηματοπιστωτικές αγορές διασφαλίζει την παροχή ολοκληρωμένης πληροφόρησης σχετικά με τον πραγματικό χαρακτήρα των συναλλαγών και των προφίλ κινδύνου που αναλαμβάνουν οι επιμέρους φορείς.

4.13 Για τους λόγους αυτούς, ο παρών κανονισμός είναι ουσιώδης για την τελειοποίηση της αποτελεσματικότητας του κανονισμού σχετικά με τη διαρθρωτική μεταρρύθμιση του τραπεζικού συστήματος, που παρεμβαίνει σε τραπεζικές επιχειρήσεις με μέγεθος τέτοιο που μπορεί να τις καταστήσει δυνητικούς φορείς συστημικού κινδύνου. Επίσης μειώνει την πιθανότητα επιλογής μεταφοράς συναλλαγών σε μη ρυθμιζόμενους τομείς του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

## 5. **Ειδικές παρατηρήσεις**

5.1 Στόχος της πρότασης είναι η βελτίωση της διαφάνειας στις συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων (ΣΧΤ), κυρίως με τους εξής τρεις τρόπους:

5.1.1 Παρακολούθηση των συστημικών κινδύνων που σχετίζονται με τις συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων: στον προτεινόμενο κανονισμό προβλέπεται η καταγραφή όλων των συναλλαγών χρηματοδότησης τίτλων σε μια κεντρική βάση δεδομένων. Με αυτόν τον τρόπο θα είναι δυνατή η καλύτερη εποπτεία των σχέσεων που υφίστανται μεταξύ των τραπεζών και των «σκιωδών» τραπεζικών οντοτήτων καθώς και η αποσαφήνιση ορισμένων πράξεων συγκέντρωσης κεφαλαίων των τελευταίων.

5.1.1.1 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι αυτός ο τρόπος προσέγγισης βοηθά τις εποπτικές αρχές να παρακολουθούν με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα τα ανοίγματα και τους κινδύνους που σχετίζονται με τις συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων, εξασφαλίζοντας, εφόσον απαιτείται, μια στοχευμένη και έγκαιρη παρέμβαση.

5.1.1.2 Η ΕΟΚΕ διερωτάται εάν είναι σωστή η πρόταση να διατηρούνται για τουλάχιστον 10 έτη τα στοιχεία στα αρχεία καταγραφής. Ο κανονισμός EMIR προβλέπει, για παράδειγμα, την υποχρέωση διατήρησης των στοιχείων για 5 χρόνια.

5.1.2 Γνωστοποίηση πληροφοριών στους επενδυτές των οποίων χρησιμοποιούνται τα περιουσιακά στοιχεία στις συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων: σύμφωνα με την πρόταση, είναι δυνατή η βελτίωση της διαφάνειας έναντι των επενδυτών όσον αφορά τις πρακτικές που εφαρμόζουν οι οργανισμοί επενδύσεων που ασχολούνται με ΣΧΤ, καθώς και άλλες ισοδύναμες δομές χρηματοδότησης, μέσω της υποχρέωσης υποβολής λεπτομερών εκθέσεων σχετικά με τις εν λόγω συναλλαγές. Κάτι τέτοιο μπορεί να οδηγήσει στη λήψη πιο ενημερωμένων επενδυτικών αποφάσεων εκ μέρους των επενδυτών.

5.1.3 Δραστηριότητα επανενεχυρίασης: στον κανονισμό προβλέπεται η βελτίωση της διαφάνειας της επανενεχυρίασης των χρηματοδοτικών μέσων (όσον αφορά κάθε χρήση, για ίδιους σκοπούς, pre-default χρήση της εξασφάλισης από τον δικαιούχο της εξασφάλισης) με τον καθορισμό ελάχιστων προϋποθέσεων τις οποίες πρέπει να πληρούν τα ενδιαφερόμενα μέρη, μεταξύ άλλων μιας γραπτής συμφωνίας και της προηγούμενης συγκατάθεσης για την επανενεχυρίαση. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται ότι οι πελάτες ή οι αντισυμβαλλόμενοι θα δώσουν τη συγκατάθεσή τους πριν από την πραγματοποίηση της επανενεχυρίασης. Επιπλέον, θα λάβουν την εν λόγω απόφαση βάσει σαφών πληροφοριών σχετικά με τους κινδύνους που μπορεί να συνεπάγεται η εν λόγω συναλλαγή.

5.1.3.1 Μετά την κατάρρευση της Lehman το 2008, στην ατζέντα των χρηματοπιστωτικών αγορών τέθηκε η διαφάνεια και η προώθηση μιας «κουλτούρας δεδομένων», και η ΕΟΚΕ συμφωνεί πλήρως με την εν λόγω τάση και στηρίζει πλήρως την εγγενή διαφάνεια του προτεινόμενου μηχανισμού και τη συμμετοχή του επενδυτή μέσω ρητής συγκατάθεσης η οποία πρέπει να εξασφαλίζεται για κάθε συναλλαγή.

5.2 Οι χρηματοπιστωτικές αγορές είναι παγκόσμιες και, ως εκ τούτου, οι συστημικοί κίνδυνοι που προκύπτουν από σκιώδεις τραπεζικές οντότητες και οι δραστηριότητες πρέπει να αντιμετωπίζονται με συντονισμένο τρόπο σε διεθνές επίπεδο. Η ΕΟΚΕ θεωρεί απαραίτητο να ενισχυθεί η συνεργασία με τις αρχές τρίτων χωρών που τους αφορά ιδιαίτερα το θέμα, με σκοπό να υιοθετήσουν μια κοινή στρατηγική και συνεκτικά, ενδεχομένως και ισοδύναμα, μέτρα.

5.3 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η πρόταση είναι σύμφωνη με τις «Συστάσεις του Συμβουλίου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας». Τον Αύγουστο του 2013, το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας ενέκρινε 11 συστάσεις για την αντιμετώπιση των κινδύνων εγγενών σε συναλλαγές δανεισμού τίτλων και συμφωνιών επαναγοράς. Ο προτεινόμενος κανονισμός συνάδει με τέσσερις από αυτές τις συστάσεις (αριθ. συστάσεων 1, 2, 5 και 7) σχετικά με τη διαφάνεια των αγορών συναλλαγών χρηματοδότησης τίτλων, τη γνωστοποίηση στους επενδυτές και την επανενεχυρίαση.

5.4 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι ο διοικητικός φόρτος που επιβάλλει ο παρών κανονισμός στο χρηματοπιστωτικό σύστημα δεν είναι υπερβολικός, αλλά προστίθεται σε άλλες διοικητικές και διαχειριστικές επιβαρύνσεις που επιβάλλονται από άλλες κανονιστικές ρυθμίσεις. Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει τον κίνδυνο οι εν λόγω επιβαρύνσεις να μετακυλιστούν, τουλάχιστον εν μέρει, στα νοικοκυριά και στις επιχειρήσεις. Κάτι τέτοιο σημαίνει ότι το χρηματοπιστωτικό σύστημα είτε θα καταστεί πιο επαχθές για τους χρήστες είτε θα οδηγήσει σε μείωση των τραπεζικών κερδών, κάτι το οποίο δεν είναι επιθυμητό δεδομένης της ήδη δύσκολης κατάστασης που βιώνει το ευρωπαϊκό πιστωτικό σύστημα.

5.5 Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει τη σημασία της συμπερίληψης των ΟΣΕΚΑ (οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες) και των ΔΟΕΕ (διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων) στις υποχρεώσεις κοινοποίησης στις εκθέσεις τους, όπως προβλέπεται στην οδηγία 2009/65/ΕΚ για την αναδιατύπωση των κανονιστικών ρυθμίσεων που ισχύουν, και στην οδηγία 2011/61/ΕΚ.

5.6 Ένα άλλο πολύ σημαντικό σημείο αφορά το καθεστώς κυρώσεων το οποίο –εκτός από αποτελεσματικό, αναλογικό και αποτρεπτικό– πρέπει να διασφαλίζει την εφαρμογή μιας σειράς ελάχιστων μέτρων. Τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια να επιβάλλουν αυστηρότερες διοικητικές κυρώσεις, καθώς και να θεσπίζουν ποινικές κυρώσεις για ιδιαίτερα σοβαρές πράξεις. Σε αυτήν την περίπτωση, οφείλουν να διασφαλίζουν την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών αρχών, της ΕΑΚΑΑ (Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών) και της Επιτροπής.

5.7 Όσον αφορά τον κανονισμό EMIR, η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι το άρθρο 24 σχετικά με τη δημοσίευση των αποφάσεων για την επιβολή διοικητικής κύρωσης παραχωρεί μεγάλη διακριτική ευχέρεια στις αρμόδιες αρχές, οι οποίες μπορούν να αξιολογούν διαφορετικά την ίδια υπόθεση. Αυτές οι διαφορετικές αξιολογήσεις μπορούν να αυξηθούν σε περίπτωση που εμπλέκονται αρχές διαφορετικών χωρών. Μια τέτοια αξιολόγηση θα μπορούσε να συνιστά κίνδυνο για τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών.

5.8 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι είναι σημαντικό και ζητεί από την Επιτροπή, βάσει όσων προβλέπει το άρθρο 13 του EMIR, να εισαγάγει στην πρόταση την αρχή της ισοδυναμίας, η οποία επί του παρόντος απουσιάζει.

5.9 Η ΕΟΚΕ, παρότι εκτιμά το περιορισμένο πεδίο εφαρμογής των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό και την καταλληλότητά τους, εκφράζει την ανησυχία της για την έλλειψη χρονικού προσδιορισμού της άσκησης εξουσιοδότησης. Η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει ότι έχει ήδη εκφράσει, σε πολλές περιπτώσεις, τις επιφυλάξεις της για το εν λόγω ζήτημα.

5.10 Η ΕΟΚΕ στηρίζει το άρθρο 15 στο σύνολό του, αλλά επισημαίνει ότι πρέπει, ενδεικτικά τουλάχιστον, να γίνει αναφορά σε ορισμένους ισοδύναμους εναλλακτικούς μηχανισμούς, υπογραμμίζοντας τον κίνδυνο πιθανής δικαστικής διαμάχης μεταξύ αντισυμβαλλόμενων σχετικά με την αποτελεσματικότητα και την ισοδυναμία ενός συστήματος διαφορετικού από την υπογραφή, όπως η τηλεφωνική καταχώριση ή η ηλεκτρονική πιστοποίηση.

Βρυξέλλες, 9 Ιουλίου 2014

*Ο Πρόεδρος*
*της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής*
Henri MALOSSE